

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Кафедра менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Н.Я. Питель

«31» _____ 08 _____ 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНІКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ
ОПЕРАЦІЙ»**

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»

Спеціальність: 073 Менеджмент

Освітня програма: Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Факультет: Менеджменту

Умань – 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 *Менеджмент* освітньої програми *Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності*. – Умань: Уманський НУС, 2022. – 19 с.

Розробник: *Альошкіна Л.П.* – к.е.н., доцент кафедри менеджменту

Л.П. Л.П. Альошкіна

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри менеджменту

Протокол від « 31 » 08 2022 р. № 1 .

Завідувач кафедри *І.М. Новак* *І.М. Новак*

«31» 08 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету *менеджменту*

Протокол від « 31 » 08 2022 р. № 1 .

Голова *М.О. Гоменюк* *М.О. Гоменюк*

« 31 » 08 2022 р.

© УНУС, 2022 рік

© Л. П. Альошкіна, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»	Обов'язкова
Модулів - 1	Спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки:
Змістових модулів - 2		1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр
		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи студента - 4	Освітній рівень Другий (Магістерський)	Лекції
		14 год.
		Практичні, семінарські
		16 год.
		Лабораторні
		-
Самостійна робота		
60 год.		
Вид контролю: залік		
	Освітня програма «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Ефективною формою функціонування кожної держави є здійснення її зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність відіграє ключову роль у підвищенні економічного добробуту держави, поліпшенні рівня життя населення і зміцненні конкурентоспроможності держави на міжнародному рівні. Найважливішим джерелом одержання прибутку держави є експортні операції як основної складової частини зовнішньоекономічної діяльності. Забезпечення ефективності здійснення ЗЕД можливо тільки за умови використання техніки і якісної організації зовнішньоекономічної операції. Такі умови вимагають від менеджерів вищої ланки управління знань та вмінь, які б забезпечили конкурентоспроможність підприємства на світовому ринку та його високу прибутковість.

Зміст дисципліни " Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій " складатимуть вивчення основних видів таких операцій з їх особливостями та спільними рисами.

Метою навчальної дисципліни «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» – є отримання студентами теоретичних знань і практичних навичок з організації і здійснення зовнішньоекономічних операцій, прийняття управлінського рішення щодо виходу підприємства на зовнішній ринок з урахуванням сукупності різноманітних змінних умов у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.

Завданням вивчення дисципліни «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» є вивчення нормативно-правової бази регулювання та контролю зовнішньоекономічної діяльності в Україні, опанування основного змісту та особливостей таких операцій на зовнішньому та внутрішньому ринках з урахуванням досвіду як вітчизняних, так і закордонних підприємств з метою оволодіти механізмами підготовки, планування і проведення таких операцій враховуючи існуючий фінансово-економічний стан та законодавче забезпечення їх, оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками щодо розрахунку ефекту та ефективності зовнішньоекономічних операцій.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: вивчення навчальної дисципліни «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» базується на загальних знаннях, отриманих під час вивчення таких дисциплін як «Міжнародні економічні відносини», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства». «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» вивчається паралельно з дисциплінами «Менеджмент ЗЕД», «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції», «Міжнародний менеджмент», а також є однією з базових дисциплін «Міжнародний маркетинг», «Управління конкурентоспроможністю підприємств».

Навчальна дисципліна «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» дозволяє студентам набути **інтегральну компетентність:**

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Навчальна дисципліна «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» дозволяє студентам набути таких загальних **компетентностей**:

- здатність спілкуватися з представниками різних професійних груп та у міжнародному контексті.

- навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень.

- здатність організовувати та мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді.

- вміння виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.

спеціальних компетентностей:

- здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

- здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

- здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

- здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

- здатність до управління організацією та розвитком її зовнішньоекономічної діяльності.

Навчальна дисципліна «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» дозволяє студентам набути таких **програмних результатів навчання**:

- мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

- вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом) в умовах розвитку зовнішньоекономічної діяльності

- Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу) в умовах розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні види зовнішньоекономічних операцій та особливості їх здійснення

Тема 1. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Законодавство, що регулює зовнішньоекономічну діяльність України. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Основні принципи зовнішньоекономічної діяльності України. Основна мета моніторингу. Експорт/імпорт товарів, капіталів, робочої сили. Експорт/імпорт послуг.

Основні види послуг, що дозволяється здійснювати вітчизняним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності. Поняття інжиніринг в зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Комерційні операцій на світовому ринку, їх основні види та форми здійснення

Поняття та види комерційних операцій. Зовнішньоторгові операції. Експортно-імпортні операції. Реекспортні та реімпортні операції. Операції зустрічної торгівлі та натурального обміну. Комерційна компенсація. Зустрічні та авансові закупки. Угоди типу «офсет» та «світч». Операції на давальницький сировині, або толінг. Прості та складні компенсаційні угоди.

Виробниче кооперування. Франчайзинг товарів та послуг.

Організаційні форми здійснення зовнішньоторгових операцій: торги, біржі, аукціони. Міжнародні торги, біржі та аукціони. Орендні операції. Операції з міжнародної торгівлі науково-технічними знаннями і досвідом. Операції з торгівлі інженерно-технічними послугами. Консалтингові операції.

Організація контролю, виконання та припинення зовнішньоторгового контракту. Виконання контрактних зобов'язань. Розгляд можливих претензій та рекламаций з експорту і подання таких з імпорту. Прострочка поставки або недоставки товару у встановлений договором строк. Недостача або інша втрата товару при його поставці. Поставка товарів неналежної якості. Претензії та позови про відшкодування збитків від порушення умов договору.

Тема 3. Організація зовнішньоторгових операцій

Маркетингове дослідження зовнішнього ринку. Вивчення ринкового, підприємницького середовища на зовнішніх ринках. Вимоги світового ринку або зовнішнього ринку до товару. Вивчення місткості та характеру зовнішнього ринку, еластичності попиту на ньому. Спостереження за рівнем світових цін та тенденціями їх змін. Дослідження фірмової структури ринку та складу зарубіжних партнерів. Маркетинговий аналіз ступеня та характеру ринкової конкуренції, методів маркетингової роботи конкурентів.

Пошук, вибір та встановлення контакту із закордонними партнерами. Оферта, замовлення, запит, комерційні листи, участь у ярмарках та виставках, рекламна компанія та інші способи встановлення контактів з контрагентом.

Укладання зовнішньоторгових контрактів. Проведення попередніх переговорів. Складання протоколу про наміри та попереднього контракту. Складання та підписання зовнішньоторгового контракту.

Тема 4. Зовнішньоторговельний контракт

Структура, зміст та особливості оформлення зовнішньоторгових контрактів купівлі-продажу. Визначення сторін та термінологія. Предмет контракту, кількість або ціна та кількість, або предмет та кількість. Базисні умови поставок. Ціна та загальна сума контракту. Якість товару, строку та дата поставки, або строк та умови поставки. Умови платежу. Здавання-прийняття товару. Гарантія, претензії щодо кількості та якості. Пакування, маркування та відвантаження товару. Санкції. Страхування. Форм-мажорні або інші обставини. Юридичні адреси та розрахунки (банківські реквізити) сторін.

Змістовий модуль 2. Правове регулювання здійснення зовнішньоекономічних операцій та його використання

Тема 5. Характеристика та застосування Митного Кодексу України

Загальна характеристика Митного Кодексу України прийнятого у 2012 р. Він містить ряд нововведень, які значно спростять процедуру митного оформлення товарів. Об'єднує і систематизує правові норми, що з урахуванням міжнародних стандартів регулюють діяльність митної служби України, пов'язану з реалізацією таких найістотніших для митної справи функцій, як контрольна, фіскальна, правоохоронна.

Тема 6. Застосування міжнародних торгових правил ІНКОТЕРМС в митній справі

Мета і сфера застосування ІНКОТЕРМС. ІНКОТЕРМС - 2010. Правила ІНКОТЕРМС у договорі купівлі-продажу. Структура та термінологія ІНКОТЕРМС. Зобов'язання продавця щодо поставки. Перехід ризиків і витрат пов'язаних з товаром. Набір термінів - умов для використання в різних галузях торгівлі та регіонах. Митні зобов'язання. Види транспорту та відповідні їм терміни ІНКОТЕРМС - 2000, рекомендації щодо застосування.

Місце відправлення, пакування, маркування, огляд товару та страхування. Коносамент і електронна торгівля. Арбітраж міжнародної торгової палати. Обов'язки продавця та покупця. Зміст і особливості застосування кожної умови групи.

Тема 7. Транспортно-експедиторські послуги в Україні

Розглянуто особливості транспортно-експедиторської діяльності, суб'єкти та об'єкти, умови перетину кордону, оподаткування для експедитора (особи, яка надає транспортно-експедиторські послуги) і замовника його послуг (клієнта — резидента України), що надаються на митній території України. Нормативно-правова база транспортно-експедиторської діяльності в Україні.

Тема 8. Техніко-економічне обґрунтування зовнішньоекономічних операцій та міжнародних проектів. Економічна оцінка міжнародного науково-технічного обміну

Завдання обґрунтування. Принципи і методи техніко-економічної оцінки ЗЕО та міжнародних проектів. Зміст і послідовність ТЕО міжнародного проекту. Показники фінансово-економічної оцінки проекту.

Валютні показники проекту. Форми прояву ефекту. Зовнішньоторговельний та науково-технічний ефект. Ефект спеціалізації та кооперування. Ефект виграшу в часі. Ефект подолання дефіциту та ефект збереження ресурсів на майбутнє. Суть та особливості визначення ефекту та ефективності ЗЕО.

Врахування умов конвертації національної валюти. Валютна ефективність експорту та імпорту. Показники ефекту експорту та імпорту. Взаємозалежність ефектів експорту та імпорту.

Ефективність створення експортних виробництв. Співвідношення виробництва на внутрішньому та зовнішньому ринках. Напрями підвищення конкурентоспроможності експортної продукції. Послідовність розрахунку показників ефекту та ефективності експорту продукції. Формулювання альтернативних варіантів. Ефективність придбання і використання імпортного обладнання. Підвищення ефективності використання імпортного обладнання за рахунок факторів внутрішнього ринку. Поняття та економічна оцінка міжнародного науково-технічного обміну. Передумови та доцільність міжнародної передачі технологій. Вартісна оцінка технології на світових ринках. Принципи та методи цінових розрахунків. Ефективність міжнародної спеціалізації та кооперування виробництва

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	лекції	Практичні, семінарські	самостійна робота
Модуль 1.				
Змістовий модуль 1. Основні види зовнішньоекономічних операцій та особливості їх здійснення				
Тема 1. <i>Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності</i>	9	2	2	5
Тема 2. <i>Комерційні операції на світовому ринку, їх основні види та форми здійснення</i>	9	2	2	5
Тема 3. <i>Організація зовнішньоторгових операцій</i> ORGANIZATION OF FOREIGN TRADE OPERATIONS	12	2	2	8
Тема 4. <i>Валютні системи. Еволюція розвитку валютних систем</i>	8	1	2	5
Разом за змістовим модулем 1		7	8	23
Змістовий модуль 2. Правове регулювання здійснення зовнішньоекономічних операцій та його використання				
Тема 5. <i>Характеристика та застосування Митного Кодексу України</i>	13	2	2	9
Тема 6. <i>Застосування міжнародних торгових правил ІНКОТЕРМС в митній справі</i>	13	2	2	9
Тема 7. <i>Транспортно-експедиторські послуги в Україні</i>	12	1	2	9
Тема 8. <i>Техніко-економічне обґрунтування зовнішньоекономічних операцій та міжнародних проектів. Економічна оцінка міжнародного науково-технічного обміну</i>	14	2	2	10
Разом за змістовим модулем 2	52	7	8	37
Усього годин	90	14	16	60

5. Темы практичних/ семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2
2	Комерційні операції на світовому ринку, їх основні види та форми здійснення	2
3	Організація зовнішньоторгових операцій ORGANIZATION OF FOREIGN TRADE OPERATIONS	2
4	Валютні системи. Еволюція розвитку валютних систем	
5	Характеристика та застосування Митного Кодексу України	2
6	Застосування міжнародних торгових правил ІНКОТЕРМС в митній справі	2
7	Транспортно-експедиторські послуги в Україні	2
8	Техніко-економічне обґрунтування зовнішньоекономічних операцій та міжнародних проектів, економічна оцінка міжнародного науково-технічного обміну	2
	Разом	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	5
2	Комерційні операції на світовому ринку, їх основні види та форми здійснення	5
3	Організація зовнішньоторгових операцій	8
4	Зовнішньоторговельний контракт	5
5	Характеристика та застосування митного кодексу України	9
6	Застосування міжнародних торгових правил ІНКОТЕРМС в митній справі	9
7	Транспортно-експедиторські послуги в Україні	9
8	Техніко-економічне обґрунтування зовнішньоекономічних операцій та міжнародних проектів, економічна оцінка міжнародного науково-технічного обміну	10
	Разом	60

7. Методи навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» здійснюється шляхом проведення лекційних занять, практичних занять, науково-практичних семінарів, шляхом самостійного опрацювання матеріалу, виконання індивідуальних завдань та використання наочних матеріалів.

Форми проведення занять. Викладання лекційного матеріалу поєднується з практичними заняттями та самостійною роботою студентів.

Лекції повинні забезпечити теоретичне підґрунтя курсу, розкрити зміст основних понять та методів проведення валютних операцій.

Практичні заняття передбачають використання теоретичного матеріалу для розв'язання та аналізу задач, написання реферату.

Самостійна робота студентів при вивченні курсу «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» проводиться у таких формах:

- підготовка до контрольних робіт, модульно-рейтингового контролю;
- вивчення тем або окремих питань, що виносяться для самостійної роботи;
- ознайомлення із законодавчими та нормативними актами України;

Виконання самостійної роботи здійснюється шляхом опитування на практичних заняттях, а також на індивідуальних консультаціях.

8. Методи контролю

В процесі навчання здійснюється поточний модульно-рейтинговий контроль, студенти виконують самостійну роботу, потім отримують залік з дисципліни.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюють згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу.

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» - це перевірка й оцінювання знань студентів, що проводиться в таких формах: оцінка роботи під час семінарських та практичних занять; оцінка виконаних індивідуальних науково-дослідних завдань (написання реферату) та самостійної роботи; проміжний контроль.

Підсумковий контроль - це залік з дисципліни «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій», який складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час семінарських та практичних занять, оцінки за виконання індивідуального науково-дослідного завдання (написання реферату) та оцінки за виконання проміжного контролю.

9. Розподіл балів, які отримують студенти при формі контролю «залік»

Поточний (модульний) контроль								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
13	13	13	13	12	12	12	12	

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Методичне та наукове забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» включає:

- стандарти освіти (освітня програма);
- робочу програму навчальної дисципліни;
- конспект лекцій з навчальної дисципліни;
- Методичні вказівки з вивчення курсу «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітня програма «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» Умань: Уманський національний університет садівництва. – 2022. – 40 с.
- «Організація і техніка зовнішньоекономічних операцій». Методичні вказівки для самостійної роботи студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітня програма «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» Умань: Уманський національний університет садівництва. – 2022. – 20 с.
- засоби діагностики знань та умінь студентів;
- завдання для модульного контролю знань студентів;
- Рекомендовану літературу.

12. Рекомендована література

Базова

1. Батрименко В.В. Розрахунки та платежі у зовнішній торгівлі європейських країн : навч. посібник Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : ВПЦ "Київський ун-т", 2009. 298 с.
2. Борисенко О.П. Зовнішньоекономічна політика держави: концепція, стратегія, механізм реалізації: монографія, Національна академія державного управління при Президенті України. Донецьк. 2012. - 402 с.
3. Босак А.О. та ін., Технологія зовнішньоекономічних операцій і міжнародні інформаційні системи: Навч.посібник Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 180 с.
4. Васюренко В.О. Фінансове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств: теоретичне узагальнення та прикладний аналіз: монографія Х. : ХНЕУ, 2012 99 с.
5. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2005. 696с.
6. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. Ірпінь : 2019. 410 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 128).
7. Грущинська Н.М. Зовнішньоторговельні операції. Київ: ДАУ, 2014. 260с.
8. Дубініна А. А. Митна справа : підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 320 с.
9. Дунська А.Р. Зовнішньоекономічна діяльність: практика і теорія. Навчальний посібник Національний технічний університет України "Київський політехнічний університет" К.: Кондор, 2013 687 с.
10. Дахно І. І. Зовнішньоекономічна діяльність 3 : навч. посібник Київ : Центр учбової літератури, 2018. 356 с..
11. Дідківський М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посібник Київ: Знання, 2013. 462 с..
12. Єрмаченко В.Є., Лабунська С.В., Малярєвська О.Г., Чечетова Н.Ф., Малярєвський Ю.Д., Прокопшина О.В. Облік і техніка зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Харківський національний економічний університет. Х. : ІНЖЕК, 2010 479 с.
13. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Підручник для вузів: За ред. д-ра ек. наук, проф.. І.В.Багрової. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 580с.
14. Зовнішньоекономічні операції і контракти : навч. посіб. 3-те вид., переробл. і допов. Львів: Магнолія 2006, 2014. 510 с. (Вища освіта в Україні).
15. Зовнішньоекономічні операції і контракти : навч. посібник 3-те вид., перероб. і доп. Львів: Магнолія 2006, 2014. 510 с.
16. Зовнішньоекономічний менеджмент : навч. посібник; за ред. І. І. Дахна. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 568 с.

17. Карамбович І. М. Митна система та її роль в регулюванні зовнішньої торгівлі України : монографія Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2009. 281 с.
18. Козик В.В., Панкова Л.А. Карп'як Я.С., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Зовнішньоекономічні операції та контракта: Навчальний посібник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. 608с.
19. Козик В.В. Зовнішньоекономічні операції і контракти. Навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і доп. Львів: «Магнолія 2006», 2014. 512 с.
20. Козик В.В. Основи зовнішньоекономічної діяльності: практикум. К.: Знання, 2013. 454 с.
21. Міжнародні правила по тлумаченню термінів "ІНКОТЕРМС" (редакція 2010 року) Урядовий кур'єр. 2011. № 63 - 3 квітня, № 68 - 10 квітня.
22. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. К.: КНЕУ, 2010. 948 с.
23. Москвіна А. О. Організація, техніка підготовки та виконання зовнішньоекономічних контрактів: конспект лекцій (для студентів 3 курсу усіх форм навчання спеціальностей 051 – Економіка, 071 – Облік і оподаткування, 073 – Менеджмент, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 275 – Транспортні технології); Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 171 с.
24. Опришко В.Ф. Міжнародне економічне право. Підручник. К.: Либідь, 1995. 192 с.
25. Структурна переорієнтація зовнішньої торгівлі у системі факторів економічного зростання : монографія; за заг. ред. А. А. Мазаракі ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київський нац. торг.-екон. ун-т. Київ: КНТЕУ, 2011. 651 с.
26. Хрупович С. Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. Тернопіль : ТНТУ, 2017. 137 с.
27. Шкурупій О.В., Гончаренко В.В., Артеменко І.А. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 248с.

Допоміжна

1. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" Зовнішньоекономічна діяльність: збірник нормативних актів. К.: Торговий дім, 1992. с. 3-34 (із наступними змінами і доповненнями).
2. Закон України "Про інвестиційну діяльність" Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 47 (із наступними змінами і доповненнями).
3. Закон України "Про іноземні інвестиції" Зовнішньоекономічна діяльність: збірник нормативних актів. К.: Торговий дім, 1992. с. 35-47 (із наступними змінами і доповненнями).
4. Митний Кодекс України Урядовий кур'єр . 2010. 14 серпня, (із наступними змінами і доповненнями).

5. Закон України "Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції" від 17.07.1997 р. (із наступними змінами і доповненнями).
6. Закон України "Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну" Посередник. 1999. 1 березня (із наступними змінами і доповненнями).
7. Закон України "Про ратифікацію Угоди про створення зони вільної торгівлі та Протоколу про внесення змін та доповнень до Угоди про створення зони вільної торгівлі" *Голос України*. 1999. 26 жовтня.
8. Закон України "Про приєднання України до Конвенції про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах" *Урядовий кур'єр*. - 2000. 16 листопада.
11. Закон України "Про визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів" *Голос України*. 2002. 15 січня.
12. Митний Кодекс України *Урядовий кур'єр*. 2002. 14 серпня.(із наступними змінами і доповненнями).
13. Закон України „Про концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу" *Урядовий кур'єр* . 2002. 18 грудня.
14. Господарський кодекс України (з наступними змінами і доповненнями) *Голос України*. 2003. 14 березня.
15. Закон України „Про прийняття Статуту Продовольчої та сільськогосподарської організації Організації Об'єднаних Націй" *Голос України*. 2004. 13 січня.
16. Закон України „Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу" *Урядовий кур'єр*. 2004. 20 квітня(із наступними змінами і доповненнями).
17. Закон України „Про державну підтримку сільського господарства України" *Голос України*. 2004. 7 вересня(із наступними змінами і доповненнями).
18. Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту" щодо процедурних питань антидемпінгового розслідування" *Урядовий кур'єр*. - 2005. 30 листопада (із наступними змінами і доповненнями).
19. Закон України «Про приєднання України до Європейської угоди щодо роботи екіпажів транспортних засобів, які виконують міжнародні автомобільні перевезення (ЄУТР)» 7 вересня 2005 року N 2819-ІУ.
20. Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту" щодо процедурних питань антидемпінгового розслідування» 1 листопада 2005 року N 3027-ІУ.

13. Інформаційні ресурси

1. Митний кодекс України. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Національного Банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
3. Офіційний портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>
5. Податковий кодекс України. Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/nk>.
6. Статистика України: науковий журнал [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
7. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.smida.gov.ua/db/emitent.

14. Зміни у робочій програмі на 2022 рік

В 2022 році в робочій програмі оновлено список рекомендованої літератури.